

Izhaja trikrat na teden v šestih izdankih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, s izjemo izdanka ob nedeljah in praznikih. Vrednost izdanka pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izdanki prilogami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.
Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri popoldne.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsaki dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitne naročnine se ne oziramo.

Oglašitve in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za oblike in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrid.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

—>>><<<—

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. pop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le uredništvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Zapiranje redovniških šol na Francoskem.

Na Francoskem so se bili ujedli tekom zadnjih desetletij klerikalci v vse sloje človeške družbe, slednjic celo v vojsko, v taki meri, da so si že meli roke ter vsikljali: Naša setev gre v klasje. In res je šla v klasje in žetev bi bila velikanska, da ni pravočasno posegal vmes vlada ter požela to klasje, še predno je prišlo do velike žetve.

Potom šole so si znali klerikalci priboriti za svoje ideje velikansko polje, na katerem so uresničevali svoja stremjenja, in da je francoska vlada čakala še par desetletij, pa bi bil klerikalizem prevzel Francosko tako, da bi bil na vrhu ter bi bili pri tleh vsi svobodnomiselnejši življi.

Dandanašnji živi na Francoskem vsled vzgoje v šolah dvoje vrst ljudi: svobodnomiselni in za državo goreči, ki so izšli iz posvetnih šol, reakcionarni in državni nevarni, goreči le za papeža in redovnike ter pohlepni nadvlade nad drugimi, ki so izšli iz redovniških šol. Ker je bil naval iz slednjih vedno večji ter se torej množilo število klerikalizmu in njega stremljenjem udanih državljanov od leta do leta, ker se je kvarila človeška družba v teh redovniških šolah vedno huje, kar se je pokazovalo tudi vedno očitneje na vseh poljih javnosti, ter je segal jezuit celo že po žezlu vlade, se je ta končno povzpela do energičnega koraka: zatreti klerikalizem v korenini.

Vlada Waldeck-Rousseau je pričela delo, vlada Combes-rousa ga izvršuje. Te dni zapirajo na Francoskem redovniške šole. Zapiranje se vrši skoro povsodi brez posebnih izgrediv. Res, da tu in tam napravijo klerikalci hrupne demonstracije, da se protivijo, odpreti samostane uradnikom, izvršujočim redarstvene ukaze, ali na sploh se mora reči, da se vrši zapiranje vendar mirno, kakor se ni pričakovalo. Klerikalci pač kričijo s svojo plačano sodrgo in histe-

ričnimi aristokratijami, ali jedro naroda odobrava korak vlade. In to je porok, da gre Francija novim časom nasproti, časom, v katerih se korenito otrese vpliva klerikalizma na svoje državljanke, da bo mogla že v doglednem času reči, da je Francija svobodna v vsakem pogledu v svoji svobodni domovini.

Šola je podlagala vzgoji in mišljenju človeka. Radi tega pa grabi klerikalizem povsodi, kjer le more, s svojimi peklenjskimi kremlji po šoli. In kjer ima škola v rokah, je absoluten gospodar. To vidimo marsikje, kako pa je bilo na Francoskem s šolami doslej, pa naj govorijo te-le številke: Za šolski pouk je skrbelo 62.192 državnih šol s 3.780.400 učenci in učenkami, in 22.167 redovniških zavodov s 1.629.612 učenci in učenkami. Otroških vrteev pod državnim nadzorstvom je bilo 2754 s 359.660 otroci in 2905 redovniških s 362.214 otroci. V državnih in mestnih srednjih šolah je 85.599 dijakov, v privatnih posvetnih 10.182 dijakov, v duhovniških pa okoli 23.000. Višje dakliške šole so skoraj vse v duhovniških rokah.

Te številke govorijo jasno, kako lepo so imeli klerikalci organizirano pot s šolo do — svoje vlade! Kajti pribiti treba, da njim ne gre nikjeri za poučevanje samo, čemur mora služiti šola, marveč njim gre za nadvlado, v katere svrhu pa naj služi v glavnem šola. V šoli se dobi v roke mladino, iz katere se naredi, kar hoče. Učepijo se jej nauki, katere goji klerikalizem, in tako dobiva ta trdno oporo in ž njim jezuitje in drugi redovniki, po katerih potem raste politična moč Rima. Glavni namen klerikalizma pa je, dvigniti to moč na tisto višino, na katerem je stala v srednjem veku, ko so kralji in cesarji poklekali pred papeži, hodili v Kanoso, ter so vladali škofje in kardinali z opati in vso državo in drugobarni vojski vred, ter so goreli na grmadah oni, ki so mislili s svojo glavo ter se protivili demoralizaciji, prihajajoči iz klerika-

lizma, ter pohujševanju in poneumnovanju ljudstva.

Dogodki na Francoskem nam kažejo, kako velika je važnost šole, kako dalekosežna vzgoja v tej šoli, sojeno s stališča svobodnomiselne vlade kakor tudi z onega klerikalcev.

Ta prilika more pa tudi nam služiti v razmišljanje o važnosti šole ter o pogubnih nakanah klerikalcev s šolo. Tudi pri nas stezajo klerikalci svoje umazane roke po šoli, dobro vedo, da le na temelju šole si morejo zagotoviti popolno nadvlado nad našim narodom. Glavni bojovník v tako svrhu je bil pokojni kardinal Missia. Kranjsko deželo je premrežil z raznimi redovniki, ki naj bi vplivali na ljudstvo kakor na Francoskem, vstvaril je Slomškarje, klerikalne profesorje ter znal dvigniti veljavo rimskega duhovnika med nami na tako višino, na kakoršni še ni bil nikoli. V Št. Vidu pri Ljubljani rastejo zavodi, kateri naj objamejo slovensko mladino z rokami klerikalizma, iz katerih naj bi izhajali mlačni Slovenci ali goreči Rimljani, pri nas pa je nabavljena vila Böckmanova v službo svrhu. Ali general je umrl in delo je zastalo. To delo stoji več ali manj, radi tega pa je dolžnost, učiti ljudstvo, kake važnosti je šola, ter delati z vso silo na to, da se ne uresniči namen naših klerikalcev, kateri stremijo v glavnem po tem: polastiti se šole. Kajti potem bi bil slovenski narod izgubljen. Postali bi pač goreči bojovníki za Rim, v narodnostnem pogledu, in tisti nalogi, katera ima naš narod in za katero se borijo njega svobodnomiselnejši življi, bi postajali vedno mlačnejši, in nekega lepega dne bi izginila iz nas vsaka naredna zavest, bili bi le orodje rimskih fanatikov, kateri bi pasli na tem pregrešnem svetu svoje mastne trebuhe, ubogo ljudstvo pa bi preganjali k molitvi in k čakanju plačila onkraj groba.

Zapiranje redovniških šol na Francoskem pa je tudi glasen memento državnikom v Avstriji, omejiti vpliv

klerikalizma na šolo, katerega je še vedno preveč, ne pustiti zidati redovniških šol, marveč skrbeti, da se ustanovljajo na pravi svobodnomiselni podlagi z dobrim pametno in svobodnomiselno vzgojenim učiteljstvom, katero bo moglo gmotno stati na svojih nogah.

V naši državi ima klerikalizem še velikanski vpliv na vse strani, tudi na šolo. Zato pa je dolžnost vseh pravil rodoljubov, politikov in državnikov, utesniti ta vpliv, da bo naša šola svobodna, gojenci patrijotje in dobri državljanji, ter da se bo vzgoja v narodnem duhu vseh posameznih narodov ravnala tako, kakor zahtevajo zajamčene jim pravice in kakor pritiče našim prosvitljenim časom. Posebno pa se moramo mi Slovenci braniti z vso močjo klerikalnih šol, ker tu gre nam za: biti ali ne biti!

Dopisi.

Iz Kobarida, 28. julija. (Šjak. — Obmejna državna cesta. — Konečna uravnava Idrije.) — Komisija za zajezevanje hudournikov torej je že izdelala načrte za zajezevanje našega Šjaka. Kakošni so ti načrti, tu ni nikakega sluha. Zato tudi ne vemo, ali je upoštevana možnost, da bi dali Šjaku docela nov odtok od vznožja Matajurja mimo takozvanega Srčnega Brega in po Blati dalje v Idrijo. Tako bi imel Šjak daljši tek, bi torej ne bil tako silovit, kakor zdaj, a za odlaganje gruča bi zahtevalo par branov, ki bi se ob suši po potrebi čistili. — Bodi ki kakorkoli, vlada predloži svoje načrte deželnemu zboru, in Šjak bo gotovo uravnan. Katastrofa, kakoršna je doletela to dolino lanskega decembra, bodo tako zanaprej nemogoča. In ko se izčisti struga Idrije, kar bo stalo največ 2000 K, se vrnejo zopet prejšnje razmere.

Vse to se gotovo zgodi! Ljudstvo komaj pričakuje, da se izvrše taki lepi načrti. — Ne more se pa prečuditi nameri cestnega erarja, ki hoče položiti ves oni kos državnega ceste, kateri je poplavljal voda, višje v hrib. Ta preložitev bi stala najmanj 40.000 K, — in ljudstvo vpraša: čemu ta trošek?

Med tem je Struck Oil city rastlo. Po preteku dveh let so napeljali vanj panogo železniške proge. Mesto je že imelo svoje uradnike. Zdravnik, kateri je bil splošno priljubljen, je postal kot predstavitelj razumnosti sodnik; čevljar, poljski žid, mister Devis (David) je ostal »šerif«, to je načelnik policije, katera je štela samo jednega člana, namreč »širifa«; pozidali so šolo, katere vodstvo je prevzela nalašč tje kaj poklicana »School Malame«, predvečna devica, kateri je nagajal revmatizem; končno so postavili prvi hotel pod imenom »United States Hôtel«.

Pa tudi »business« je postal zelo živahen. Izvoz nafte je prinašal gotov dobiček. Opazili so, da je »mister« Devis zapovedal, postaviti pred svojo štacuno stekleno razstavo, podobno onim, kakoršne zalšajo čevljarske štacune v San-Francisco. Na sledečem »mitingu« so bivalci gospoda Devisa javno zahvalili za ta »novi okras mesta«, na kar je mister Devis skromno odgovoril: »Thank you! thank you! Oj weg!«

Kjer pa je sodnik in načelnik policije, ondi se dobé tudi pravde. To pa zahteva pisanja in papirja, na kar je

Poroka po pomoti.

Stika iz ameriškega življenja.

Poljski spisal H. Stenkliewicz.

Posl. Podravski.

Služaj, ki mi je služil za predmet današnje slike, se je pripetil bržkone v katerem ameriškem mestu. Ali se je pripetil na vshodu, ali na zahodu, tega nisem mogel poizvedeti; sicer pa, slutim, da to nikomur ni dosti mar. Mogoče, da se je nekak ameriški ali nemški novelist že okoristil poprej s tem predmetom, kar pa mora biti takisto vsejedno čitatelju, kakor tudi vprašanju, tičočem za tega dogodka.

Okoristivši se s pisateljsko svobodo, povem ta dogodek, kakor bi se bil pripetil v Kaliforniji; pri tem pa se tudi potrudim, podati nekoliko karakterističnih črt iz tamkajšnjega malomestnega življenja.

Pripetilo se je, da so pred petimi ali šestimi leti v mejni grofiji Mariposa iznašli vrelce nafte. Ogromni dobiček, kakoršnega takšni vrelci donajajo v Nevadi in v drugih državah, je pripravil takoj nekoliko podjetnikov, da so sto-

pili v družbo, katere namen je bil: okoristiti se s to iznajdbo. Pripeljali so različne stroje, sesalke, vzdigalke, lestve, sode in sodčke, svedre in kotle: postavili so hiše za delavce ter krstili ta kraj z imenom Struck Oil, in čez nekaj časa je v prazni okolici brez ljudij, v kateri so pred letom bivali zgolj »kujotje«, nastala naselbina, obstoječa iz nekoliko hiš, v katerih je stanovalo nekoliko stotin delavcev. Dve leti pozneje se je Struck Oil že imenovalo — Struck Oil city. Bilo pa je to tudi zares »city« (mesto) v pravem pomenu te besede. Opozarjam vas na to, da je stanoval že čevljar, krojač, tesar, ovač, mesar in zdravnik Francoz, ki je ob svojem času v Franciji bril ljudi, sicer pa je bil kaj »učen« in neškodljiv človek, kar je za ameriškega zdravnika dovolj mnogo.

Zdravnik, kakor se najpogosteje dogaja v malih mestih, je imel ob enem tudi lekarno in pošto; imel je torej trojni popravek. Bil pa je tudi takisto neškodljiv lekarnar kakor zdravnik, kajti v njegovem lekarni je bilo mudi dobiti samo dvoje zdravil, sladkorni sirup in »leroe«. Ta tihi in nežni starček je navadno govoril svojim pacientom:

»Ne bojte se mojih zdravil. Navajen sem, kadar prirejam bolniku zdravilo, da tudi sam povzijem takšno porcijo, kajti mislim si, da ako meni zdravemu ne škoduje, ne bo škodovalo tudi bolniku. Ali mar temu ni tako?«

»Resnica!« so odgovarjali pomirjeni bivalci, katerim niti ni prišlo v glavo, da dožnost zdravnika je: ne le zgolj ne škodovati bolniku, marveč tje kaj pomagati.

Gospod Dasoville — tako se je imenoval zdravnik — je verjel zlasti v čudovito moč »leroe«. Večkrat je na »mitingah« snel klobuk z glave in, obrnivši se k občinstvu, dejal: »Gospodje in gospe! Prepričajte se sami, kaj je to »leroe!« Imam že sedemdeset let; sedaj je temu že štirideset let, kar rabim vsaki dan »lerov« in glejte: niti jednega sivega lasu nimam na glavi.

Gospodje in gospe bi mu bili lahko odvrnili, da zdravnik lahko ni imel takega sivega lasu na glavi, ker sploh ni imel nobenega, kajti glava mu je bila gola kakor trebuh svetilnice. Ker pa takšne opombe ne bi nič hasnile naraščaju Struck Oil city, torej jih tudi nihče ni delal.

Ta denar bi bil povsem po nepotrebnem vržen v vodo. Sedanja cesta drži lepo po ravnem, je prav čedna, v dobrem stanu, da si lepše nikdo ne želi. Ko bo Šjak uravnan in Idrija izčiščena, kar mora biti prej nego izdelana nova cesta, ne bo ta cesta nikdar več poplavljená. Čemu torej nova cesta? — Tisti činitelji, ki so si izmislili to preložitve ceste, ravna jo naravnost s kazni vredno lehkomišelnostjo. Ali 40.000 K državnega denarja, vržen v vodo, niso žulji ubogih davkoplačevalcev? Ali ima država denar za take nepotrebne novotarije? — Ljudstvo si povsod želi novih cest in popravil itd., v tem slučaju pa se naravnost zgraža nad vsiljivostjo cestnega erarja!

Črnogledi pa govore še nekaj drugega! Pravijo, da so si izmislili to preložitve ceste taki ljudje, ki vrazijo naše ljudstvo. Rekli da so tako: „Mi prelozimo državno cesto više, da je voda ne doseže, vi pa delajte s svojimi močvirjem in Šjakom, kar se vam zljubi!“ — Jaz ne verujem, da so tako hudobni tisti, ki bi morali na više mesto poročati resnico in predlagati rešitev, ki odgovarja potrebi ljudstva, dežele in države. Opozarjam pa zastopnike ljudstva tudi na to — govorico, ki se tod prav resno pripoveduje.

Skratka: Preložitve ceste je bedarija, ki bi stala vsaj 40.000 K, vrženih torej v vodo! Ali ako bi imela država toliko denarja za neumnost, ki je nastala kdo ve iz kakih vzrokov v glavah podrejenih uradnikov, — želi ljudstvo, naj bi dala le del tiste svote za končno ureditev Idrije v gornjem teku od Suziskega mosta više. S tem bi bila uravnava te vode dovršena, vse bivše močvirje bi se popolnoma izsušilo, kar bi ne bilo dobro le v gmoelnem marveč tudi v zdravstvenem oziru! — In v tem smislu bomo Kobaridci — delovali! A. G-k.

Domade in razne novice.

Osebnostne vesti. — Iz Gradca nam pišejo: „Vaš vrlj rojak gospod Feliks Kovacik iz Sv. Lucije je napravil 25. t. m. na vseučilišču v Gradcu II. judicijelni državni izpit s prav dobrim uspehom. Naše prisrčne čestitke odločnemu narodnjaku.“

Evidenčni geometer v Labinju v Istri gosp. Anton Grubišić je premeščen v Ljubljano.

Ravnateljema tobačne tovarne v Rovinju je imenovan adjunkt pri generalnem ravnateljstvu tobačne režije g. Gustav Kopyer.

Javen shod sklicuje narodno-napredna stranka v Nabrežini v nedeljo dne 3. avg. na dvorišču gostilne g. Silvestra Caharije.

Na dnevnem redu boje razgovor o gospodarskem položaju v Nabrežini.

Govorila bodeta gg. dr. D. Treo in A. Gabršček.

Vabimo vse somisljenike, da se shoda polnoštevilno udeleže.

Ustanovni občni zbor akademičnega ferijalnega društva „Adrija“ bo v Gorici dne 9. avgusta t. l. ob 8^{1/2} uri dopoldne v dvorani „Goriške čitalnice“ s sledečim dnevnim redom:

na voglu Cojetesotreetá nastalo »stationery«, t. j. skladišče papirja, v katerem so se prodajali tudi politiški dnevniki in karikature, predstavljajoče Granta v podobi dečka, ki molze kravo, kar bi imelo pomeniti Zjedinjene države. Služba načelnika policije mu ni zabranjala prodaje podobnih slik, to ne spada v področje policije.

Toda s tem še ni bil dosežen konec. Amerikansko mesto ne more prebiti brez časopisa, torej po preteku drugega leta je nastal časopis pod naslovom »Saturday Weekly Review« (Sobotni tedenski pregled), ki je štel toliko naročnikov, kolikor je štel Struck Oil City prebivalcev. Urednik tega časopisa je bil ob enem njega izdajatelj, tiskar, upravnik in raznaševalec. Ta poslednji opravke mu je bil tem lažji, ker je imel krave ter je moral vsako jutro nositi mleko po hišah. To ga tudi ni oviralo pisati uvodne politične članke, ki so se pričniali z besedami: »Ako bi se ravnal naš podli predsednik Zjedinenih držav po svetu, kateri smo mu podelili v poslednji številki itd.«

Kakor vidimo, ni manjkalo torej ničesar v blagoslovljenem Struck Oil city. Vrh tega, ker se rudo kopri, ukvar-

1. Pozdrav predsednika pripravljalnega odbora. 2. Poročilo pripravljalnega odbora. 3. Vpisovanje članov. 4. Volitev: a) predsednika, b) 4 odbornikov in 2 namestnikov, c) 2 preglednikov. 5. Slučajnosti. — Gostje dobrodošli!

Gorica, 26. julija 1902.

Za pripravljalni odbor:

Mirko Korsic,
stad. iur.

K. Podgornik,
cand. iur.

Dopisniku „z dežele“. — V „Soci“ od sobote čitam dopis „z dežele“, v katerem se omenja tudi „Narodni sklad“. Prosim g. dopisnika, da prečita pravila, in videl bo, da „N. S.“ po svojih pravilih niti ne sme podpirati „Soci“ in „Primorca“. Zato jih ni in jih ne bo podpiral, dokler ostanejo sedanja pravila. — V ostalem kaže g. dopisnik dobro voljo in jasn v pogled v naše razmere. Hvala mu za pogum, s kakršnim nastopa! — Kar se tiče „Soci“, se tiska v prav lepem številu, mnogo večjem nego „Gorica“. Ako se gg. naročniki priučijo redu... in plačajo vsi v pravem času naročnino, bo „Soci“ prav dobro izhajala edino z dohodki od svojih naročnikov. — Tisti somisljeniki, ki dolžujejo, sprevidijo torej, koliko oni kvarijo in koliko nepotrebnih težav delajo stranki in nje glasilu. —

V Kobaridu, 28. jul.

A. Gabršček.

Prosim še enkrat gg. odjemalce mojih podjetij, naj naslovijo na moje ime le docela zasebna pisma, edino mneni namenjena. Dogaja se, da dobim na deželo nujna naročila, ki se tako zakasnujejo. Vse, kar se tiče tiskarne, časopisov, knjig itd. je treba pošiljati pod naslovom: „Goriška tiskarna“ A. Gabršček v Gorici, ali na ime časopisov. —

V Kobaridu, 28. jul.

A. G-k.

Kdo bo nov namestnik v Trstu?

— Grof Goëss ostane le še toliko časa, da sprejme cesarja, ko pride na manevre v Pulj. Tako se poroča z Dunaja. Naslednik Goëssu pa baje ne bo Simonelli, kakor se je govorilo, ampak grof Giovannelli, predsednik namestništva na Dunaju, ki je že služboval v Trstu kot namestništeni svetnik. Ali tudi ta ima le pripravljati pot pravemu možu, ki bo docela tikal na težavno mesto namestnika v Trstu. Taki so sedanji časniški glasovi o bližnji spremembi na namestništvu v Trstu.

Toča. — V ponedeljek popoldne v četrti uri smo imeli zopet kratko nevihto s točo, ki je padala zlasti nad Krombergom in Solkanom jako pogosto, tako da je bilo videti od daleč kakor bi snežilo. V kratkem času je napravila v Krombergu in v Solkanu obilo škode. Toča je bila suha pa debela ter nekam posebno obšutna. Živali, katere je zadela na cesti, so kar besnele.

Ljudska govorica v Krombergu o toči je ta: Odkar imamo sedanjege nerodnega nuncia, imamo točo vsako leto, celo po dvakrat. Ko je bil pri nas prejšnji dobri gospod nunc, pa je potolkla komaj vsako deseto leto.

Iz Pierisa poročajo, da so imeli v ponedeljek med 5. in 6. uro zvečer točo, veliko kot orehi, katere je uničila ves pridelek.

jajoči se s pridobivanjem nafte, ne odlikujejo ni z nasiljem, niti s surovimi običaji, ki so navadno lastni iskateljem zlata, bilo je tudi v mestu vse mirno. Nihče nikogar ni pobil, o „lynchu“ ni bilo niti slišati: življenje je teklo mirno, jeden dan je bil podoben drugemu, kakor dve kapljici vode. Zarano se je vsakdo vkvarjal s svojim »businessem«, zvečer pa so požigali smeti, na ulici, in ako ni bilo mitinga, so šli spat z zavestjo, da drugi dan na večer bodo znovič žgali smeti.

Jedina skrb »šerifova« je bila to, da ni mogel odvaditi prebivalce streljanja divjih gosij, ki so zvečer letale nad mestom. Mestno pravo zabranja streljati na ulicah. Ako bi bilo to kako kakšno garjevo gnezdice, nū, ne rekel bi; toda v tako velikem mestu pif! paf! pif! paf! to je zelo odurno.

Prebivalci so ga poslušali, kimali z glavami, odgovarjali »o yes,« toda ko so se zvečer na rudastem nebu pojavili bali in črni trakovi, ki so se vlekli z gorovja nad ocean, je vsakdo pozabil na to svojo obljubo, pograbil karabin, in streljanje se je pričelo znovič.

(Dalje pride.)

S Proseka nam poročajo: V ponedeljek 28. m. m. je bila strašna toča v tržaski okolici. Sivi oblaki, pridrivši okoli 7. ure zvečer iz Furlanije, so jeli spuščati početkoma suho točo; tej se je pridružila velika poveljen in veter; konstatuje se, da 1/2 grozdja in drugih pridelkov je vzelo. Pred to nezgodo je bil vrt in vinograd pravi kint našemu kmetu, ali v kratkih minutah so splavale vse nade po vodi. Glavno škodo je povzročilo okoli Miramarja in na Proseku.

Nesreče. — Na Bovškem je ponesrečil neki vojak-lovec, Johann, prideljen v službo na bovskih utrdbah. V svojem prostem času bi si bil rad nabral lepih planink, ali pri trganju planink v gorovju mu je spodrsnilo in padel je 8 metrov globoko. Poškodovan je močno na nogah ter na glavi. Prepeljali so ga, ko mu je dal prvo pomoč zdravnik v Bolcu, z vozom v Trbiž in od tam po železnici v Celovec.

Na Tolminskem sta šli dve deklici, jedna stara 10, druga 8 let, past na travnike. Med poljo sta se zabavili med seboj ter skakali. Starejša Rezika Kavčičeva je skočila na kup kamenja in skal. Ko je stala gori, pa se je to kamenje povalilo pod njo, vsled česar je ubožica padla, na njo pa skala, težka kakih 40 kilov. Mlajša sestra jej je hotela pomagati, ali ni mogla. Prišla je na to še neka druga ženska in oče, ki je potegnil deklico izpod kamenja. Bila pa je že mrtva.

Z Vipavskega nam poročajo, da je pri Kamnjah v varstvu neke stene vedrilo 5 ljudi v ponedeljek, ko je divjala nevihta. Strela pa je udarila v nje ter ubila tri: 45-letnega Franca Vodopivca iz Kamenj in dve dekleti Bajcevo in Zvonikovo, stari 16, oziroma 21 let.

V Gradežu sta šla dva dečka v čolnicek ter plula po morju. Kar je prišlo ednemu na misel, malo se okopati ter je skočil v morje. Drugi pa ni znal ravnati s čolnikom, je padel iz njega ter utonil. Dobili so ga šele drugo jutro.

V Škocijanu pri Trzicu je dohitela toča v ponedeljek na njivah nekega 28-letnega mladeniča, kateremu je prizadela v glavi toliko jolecin, da je drugo jutro umrl. Neki starejši človek pa leži bolan v postelji, ker ga je toča tako poškodovala.

Iz učiteljskih krogov (?) smo čitali v „Gorici“ dne 22. t. m. dopis, ki omenja zavzemanje za povišanje učiteljskih plač od strani dr. Luzzatto, dr. Marani in dr. Tuma. Dopisnik pravi, da je bil po tem... »gotovo vsak učitelj prepričan, da stvar stoji dobro, da je vse takorekoč že dognano. Šolski odsek se je sešel in v vsej naglici, kar se načrtu tudi pozna, izdelal načrt za preuredbo plač, kar nas je s toliko večjim upanjem navdajalo, da nam končno sedanje zasedanje dež. zbora prinese zazeleno zboljšanje. Ali kako razočaranje! Vsa zadeva je bila gola komedija in igra z učiteljskim stanom! „Soci“ namreč piše, da dotični načrt pride baje že v jesenskem zasedanju v razpravo v dež. zboru. „Soci“ je to že, nam pa je se-le! in se to samo baje! Ali se ne pravi to, norčevati se z učiteljstvom? ...

Taka pisava je milo rečeno brezvestna, kar se pa tiče podtikanja „Soci“, pa naravnost falotska. Dopis je očitno ali skovan v ulici Vetturini ali pa ga je pisalo kako prismojeno Slomskarče, katero vtika v vsako reč naš list. Kar se tiče nas, moramo sedaj povedati, da smo si preskrbeli, kar se zanjamo ves čas za učiteljsko vprašanje, nov načrt zakona takoj, ko je bil izdelan ter tudi posneli iz istega v javnosti, kar je bilo omembe vredno. In ker se ni vedelo, kedaj da pride načrt v zbornico na razpravo, smo zapisali, da se to zgodi baje že jeseni, torej sedaj se ne, ampak že v prvem prihodnjem zasedanju. Kakor smo bili informovani, tako smo poročali. Sedaj pa prihaja v „Gorici“ nekdo iz učiteljskih krogov ter nam meče v obraz „šele in „že“, kakor da bi bili mi krivi, da se ni rešilo to vprašanje že v zadnjih sejah deželnega zbora. In poleg tega piše tako hudobno in zvitarško, kakor da bi se mi norčevali z učiteljstvom. Tako morejo pisati le oni znani obsedenci in zbesnelci, ki pljujejo in psujejo ob vsaki reči okrog sebe ter se držijo zvesto svojega gesla: Rečem ti, da mi ne porečeš. „Gorica“ namreč je molčala ves čas o učiteljskem vprašanju, klerikalnih poslancev v dež. zboru ni nikdo niti ust odprl, ker so proti vsakemu povišanju učiteljskih plač, — ali da bi ostali tudi v tem vprašanju na vrhu kakor olje, sumničijo „Soci“, govorijo o komediji in igri z učiteljskim stanom in o norčevanju z učiteljstvom.

Dà, je nekdo, ki igra komedijo z učiteljstvom ter se norčuje z istim, in ta nekdo so klerikalci pri nas kakor drugodi. V „Slovencu“ pretekli teden je bilo čitati, da nečejo zadostno plačanega učiteljstva, ker ga hočejo imeti odvisnega, ker nečejo, da bi se otrslo na zadostni gmojni podlagi učiteljstvo vpliva iz farovža in od drugod. Prasajte pri nas na primer prof. Berbuča, kako mnenje ima on o učiteljstvu in o njega plačah! Gosp. profesor menda ne bo zanikal, da je on skozi in skozi proti vsaki regulaciji učiteljskih plač, ker hoče, kakor vsi klerikalci, imeti učiteljstvo odvisno. Nò, on je na dobrem, kaj njemu mari, kako se godi drugim. Nasi klerikalci so proti novemu načrtu kakor sploh proti vsaki regulaciji, zato pa molčijo tako trdovratno o tem in zato bruha jo svojo zolč nad drugimi.

r se tiče „Soci“, naj bo dopisnik v „Gorici“ vesele, da ni se bil sprejet, ako se mu zdi, da je izdelan v vsej naglici, torej pr-ršno. Da se ne sprejme kaka površno izdelana reč, to mora pač veseliti vsakega pametnega človeka, le prismojenec v „Gorici“ po eni strani tarna, da je načrt površen, po drugi pa javka, zakaj za božjo voljo ta načrt ni bil sprejet, zakaj se uganja komedija z učiteljstvom. Temu komedijantu povemo n. pr., da se je prvotni načrt v zadnjem času še pomnožil za en paragraf, in tako se utegne popolniti še do prihodnjega zasedanja. Prizadeti naj se tudi pobrigajo v tem pogledu. Bg ve, kaj pa potem ne bo všeč nezadovoljnežu v „Gorici“?!

Take vrste dopisi pa stvari sami prav nič ne hasnejo, marveč le škodujejo, kar pa prav hočeje klerikalni zveličarji v krogu „Gorice“, da zbirajo tako material proti načrtu ter krijejo svoje hrbte in sedala, katera bi priporočali solkanskemu kaplanu, da jih pošle „oplazi“ s svojo slovečo „taktirko“. Zaslužijo v polni meri, da zapoje Dermastijeva „taktirka“ vsakemu posebej novo mašo.

Kako so glasovali naši klerikalci za Štrekljev predlog pri proračunski razpravi. — „Gorica“ je zatrdila v številki v soboto, da so glasovali za Štrekljev predlog glede poviška prispevkov vinogradnikom tudi klerikalni poslanci, mi pa smo pisali, da se jim ni zdelo vredno glasovati. Reč je taka-le: Ko je dal deželni glavar na glasovanje Štrekljev predlog ter prosil, naj oni poslanci, ki se strinjajo s predlogom, vstanejo, so vstali: Štrekelj, dr. Treo, dr. Tuma, potem malce Klancič in Lapanja in na koncu še Grca, ki je pa čudovito hitro sedel, kakor takrat, kadar vstane po pomoti. Pri glasovanju je on rad zmešan. To je desno klerikalno krilo, levo, na katerem sta tudi generala dr. Gregorčič in Berbuč, pa je trdovratno sedelo. Torej se vidi, da je desno krilo glasovalo kar tako nevede, ali bo prav ali ne, Grca pa je bil že pogruntal, da ni bilo prav, ker je zroč na levo krilo hitro, hitro sedel. Sofistu pri „Gorici“ je seveda lahko govoriti, da so glasovali tudi klerikalni poslanci, ker omenjeni trije so že klerikalni poslanci.

Štab ni glasoval, torej ni izključeno, da niso bili drugi še pokarani, ker so glasovali. Sedaj pa je tudi jasno, da so bili klerikalci proti povišku, kakor ga je predlagal Štrekelj, ter so bili v tem pogledu enakih nazorov z Lahi. Za mnenje, ki vlada v klerikalnem klubu v tem pogledu, sta nam merodajna dr. Gregorčič in Berbuč; ako glasuje Lapanja ali Klancič, je pač irrelevantno.

Omenjamo še, da smo se gledé glasovanja informovali na merodajnem mestu, in ta informacija se razločuje od naše trditve le v toliko, da mi nismo vpoštevali glasov Lapanje in Klanciča, ki sta pa za duha, ki vlada v klerikalnem klubu in katerega smo ožigosali, povsem brez pomena.

Mej denunciacijo in resnico. — mej lažjo in perfidnostjo, mej skrajno zlobo in prav zvitarstvom zavijanjem se je gibal tisti, ki je pisal v sobotno „Gorico“ članek, kateri nam odgovarja glede učnih nevspehov na našem gimnaziju. Članek je pisal zopet profesor, ki se ne boji deželnega šolskega sveta. Sicer bodo pobožni gospodje krog „Gorice“ to zopet tajili, ali z lažniki po poklicu se ne bomo lasali. Pisal je članek zopet profesor, ki se ne more otresti priljubljenih fraz o „barabstvu“ in o „Terzilih“, ali ne, g. profesor Berbuč?!

Člankar govori o denuncijantih. Denuncijant je tisti, ki resnične reči ovaja z namenom, da bi škodoval. Ali smo mi kaj takega storili? — Kaj pa pobožna „Gorica“?!

Ona si je izmislila celo vrsto lumparij, zla-

gala se je prav lopovski, in to laž je v obliki denunciacije objavila z namenom, da bi škodovala. Laž je, da so bili dijaki v naprednih družtvih in na veselice, laž je, da smo jih vabili v svojo sredo, — niti v pevsko in glasbeno društvo niso smeli! — laž je vsako spravljanje dijakov v zvezo z nami, resnica pa je, da je uplival sistem na našem gimnaziju, ker hoče vlada odvrniti stremljenje po laškem gimnaziju, in resnica je, da nemški profesorji in šantelni storijo svojo „dolžnost“ v polni meri, kakor velela sistem. Odtod v glavnem nevspehi na gimnaziju. Falotstvo pa je pisanje, kakor da slovenska mladina prekroka cele dneve in noči in mesece, falotstvo je to in skrajna laž, kakoršne pa se radi poslužujejo oni, ki stojijo povsodi v službi sistema. Tako pisanje je skandalozno, toliko bolj, ker prihaja iz peres onih, ki hočejo biti spoštovani. Ako nimajo spoštovanja, so tega krivi pred vsem sami. Pisava v „Gorici“ je pač taka, da mora vzeti tem profesorjem še zadnji ostanek spoštovanja. Kdo n. pr. bo spoštoval clankarja v „Gorici“, ki se je oglasil zadnjič in sedaj? Nikdo, ker zasluži le zaničevanje. S pomočjo lažij so zgradili celo stavbo podlostij proti nam ter jih podtaknili z namenom, da bi škodovali. To je še tisočkrat večja lopovščina nego denunciacija. O svojem komandiranju dijakov na čitalniške plesje in veselice pa nečajo pisati, pa tudi ne zanikajo tega, ker je bridka in očitna resnica, marveč previdno molčijo, z namenom, da tim lažje podtikajo.

Lepa je tudi ta, da pravijo, da so bili izzvani. Izzvani? Od koga? „Soča“ se v prvem članku ni dotaknila niti z besedo strankarstva, marveč je le naslikala uboge slovenske žrtve sistema itd. Pozvali pa smo na pomoč vse poslance brez razlike strank. In to imenuje „Gorica“ izzivanje? In na tako „izzivanje“ je odgovorila „Gorica“ z onim podlim člankom. Videlo se je, da je komaj čakala, da je odvrnila učne nevspehe med našo mladino od dejanskih vzrokov na mladino samo, katero je naslikala za razujzelano in „krokarsko“ tako, da kdor bere one podlosti v „Gorici“, mora misliti, da naš srednješolec ne dela drugega nego kroka in se zabava! Tako laganje od strani „čistih rodoljubov“ je vladil kaj vseč, saj jej je podan nov izdaten material proti stremljenjem goriskih Slovencev po slovenskem gimnaziju, češ kaj za tako dijaštvo naj damo poseben zavod? So pač med nami izvestni ljudje, o katerih velja narodna prislovica: Bolj če je svoj, bolj se ga boji! — kajti so pripravljeni škodovati svojemu lastnemu narodu na vseh koncih in krajih. Da so le dobro plačani!!

Nekega vrtočlavec pri „Gorici“ skrbi, zakaj da je naznanjeno v „Soči“ na čelu trikratno izdajanje, docim je lastnik naznanil, da bo izhajala le dvakrat na teden. Ako bi bil vrtočlavec „priplul“ malo nižje, bi se mu bilo morda dalo čitati, da izhaja „Soča“ do preklica le po dvakrat na teden, vsako sredo in soboto. Ali vrtočlavec je videl le čelo in hitro je napisal notico o — resnici, kakor namreč imenuje laž. Pravijo, da dobiva take čudne pojme o resnici vsled tega, ker preveč „plove“ po „Kuhinjski soli“.

Kdor hoče v južno Afriko, temu bodi povedano, da je naznanil angleški konzulat v Trstu, da je izdala angleška vlada najstrožje odredbe glede teh priseljencev. Izstopiti z ladije smejo samo oni, ki imajo izkaznico od angleškega konzulata v tistem kraju in najmanj 2400 K gotovega denarja pri sebi. Ljudje, ki prihajajo iskat dela, se pa pa sploh en smejo izkrcati.

Iz kanalske Kostanjevice nam pišejo, da se nadejajo tudi letos dobrega „cebedina“ in sadja sploh, zlasti pa češpelj in jabolk; letina kaže dobro tudi v vseh drugih raznih pridelkih, ako ne bo kake hude uime.

Začeli so vendar enkrat graditi toliko zaželjeno in potrebno cesto vrhu hriba ob meji. Delo gre počasi izpod rok, ker primanjkuje delavcev. Nekateri imajo sami prav sedaj do vrha dela, drugi pa so šli s trebuhom za kruhom po širokem svetu.

Se nekaj za kratek čas. Nekdo je prodal par juncev za 400 K, ali so bili vredni 200 K; prav tisti gospodar pa je prodal zopet par juncev, ki so bili vredni samo 200 K za 400 K. Modra glavica!

Iz Devina nam poročajo, da je izvoljen za župana g. Jožef Mervic, ki je prevzel tako težko nalogo v devinski občini, ki je tako razpostavljena laškemu navalu. Nadejamo se v polni meri, da bo novi g. župan, podprt ob vrlo starasinstvo, kos pre-

vzeti nalogi ter da bo vrlo čuval Slovenstvo na tej tako važni postojanki.

Delavska veselica pri Dreherju. — V nedeljo dné 3. avgusta priredi tukajšnje laško socialnodemokratsko društvo pri Dreherju veliko delavsko veselico v korist zaklada za biblioteko in za podporo brezdelnim delavcem.

Mokra leta. — Letos mnogo dežuje a bila so leta, ki so bila dežja še bogatejša. Leta 1315. je bilo od maja do novega leta vsak dan; l. 1401. od srede marca do konca septembra; l. 1405. od avgusta do novega leta; 1486. je ob žetvi toliko časa deževalo, da je ostalo žito nepožeto; 1494. ni bilo skoraj nič žetve in pota so bile tako mehke, da vozniki niso ničesar zaslužili; l. 1528. so bili od konca julija do srede novembra samo 4 suhi dnevi, sicer je deževalo vsak dan; l. 1579. je bilo tako mokro, da so morali kmetje polagati deske in bruna, sicer niso mogli voziti; l. 1660. je deževalo od binkosti do pozne jeseni, da se je pokvaril ves pridelek; l. 1786. je bilo jako deževno in mnogo povodenj. Letos smo torej vzlic vsemu lahko zadovoljni, če ne bo hujšega.

Konje so zaplenili. — V ponedeljek sta vlekla dva suha, mrsava, z ranami pokrita konja po ulici za vojašnico voz, obložen z 20 kvintali blaga. Tržni komisar Rezen je videl ta dva konja ter ju s pomočjo mestnih redarjev dal izpreči ter peljati v hlev v ulici Bertolini št. 15. Voznika Jos. Stekarja so naznanili radi mučenja živali.

Bohinjska železnica. — Poroča se, da delo v bohinjskem predoru napreduje vedno dobro, ker je geološka formacija od začetka dalje le malo se izpremenjena. Toplota v rovih je normalna, ker se pridno prezračuje. Upati je na sploh, da bo proga iz Bohinja do Trsta gotova do 1. oktobra l. 1905. ter da se ta čas že izroči prometu, kakor je določeno.

Plasti v Bohinjski Bistrici bodo raziskavali — kakor čitamo v „Sl. N.“ — na premog, in sicer se bo to vršilo z ročnim vrtanjem v globotino 200 m. Mnenja geologov se sicer križajo, ali vseeno upajo na vspehe.

Uravnava plač dijurnistom. — „Wiener Zeitung“ je objavila naredbo skupnega ministerstva, ki uravnava plače dijurnistom. V državni službi je okoli 12.700 dijurnistov. Od teh jih okoli 7000 dobi gotove mesečne plače. Vlada pa pripravlja uravnava plač tudi za davčne izterjevalce, katerih je okoli 800, in za razne pomožne služabnike. Število vseh, katerim bodo v kratkem plače zboljšane, znaša nad 20.000 oseb. Plače se razdele v pet vrst po krajih in službeni dobi. Plače prve vrste — službena doba 3 do 6 let — 75 do 100 kron na mesec, druge vrste (6 do 10 let) 85 do 115 kron, tretje vrste (10 do 15 let) 95 do 130 kron, četrte vrste (14 do 20 let) 105 do 140 kron, pete vrste (nad 20 let službe) 115 do 150 kron. Dalje dobe pomožni služabniki dnevne po 3 krone, 2 kroni 60 vin. 2 kroni 40 vin. in 2 kroni 20 vin.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metodja je v seji 10. t. m. sklenilo, deško šolo v Trstu razširiti s prihodnjim letom v petrazrednico, šolo v St. Rupertu v Velikovu pa v štirirazrednico.

Za izgnance preteklega leta iz Gorice je bilo stroškov K 3542-90. V prvem polletju letos pa je naraslo stroškov že za K 1590-08, znamenje, da je tudi število izgnancev v primeri s številom prvega polletja lani izredno naraslo.

Kaznjence v zaporih pri sv. Antonu so prepeljali šele danes v novo justično palačo.

Zavarovalnica za govejo živino v Sežani bo imela dne 10. avgusta t. l. ob 4. uri pop. veselico na dvorišču hotela „Treh kron“.

Vspored: 1. A. Nedved; Popotnik, možki zbor. 2. Igra: „Napoleonov samovar“. 3. Vogel: Cigani, možki zbor. 4. Tombola s tremi jako zanimivimi dobitki. 5. Ples. — Mej temi točkami bo sviral vojaška godba. Vstopnina h koncertu 40 stot., listek za tombolo 40 stot., plesni komad 20 st.

Bralno-pevsko društvo na Trnovem priredi dne 24. avgusta veselico z raznovrstnim in zanimivim programom, kateri se pravočasno objavi.

Razgled po svetu.

Dr. Žilindra. — Sobotni „Slovenec“ je naznanil, da se je dr. Žilindra odpovedal

predsedništvu „Gospodarske zveze“. Pravijo, da je vlada dala „Gospodarski zvezi“ podporo, o kateri smo govorili, le s pogojem, da odstopi dr. Šustersič, ker nima zaupanja v njega. Dr. Žilindra piše, da se mora združna organizacija očistiti vsega nezdravega in neumestnega. No, potem je umevno, da mora najprvo stran — žilindra!

„Neues W. Tagblatt“ je priobčil te dni članek, ki se peča s političnimi razmerami na Kranjskem. O dr. Žilindri se čita tam tudi to, da je bil pred državnozborskimi volitvami obljubil ministerskemu predsedniku, da mu da na razpolaganje klub 30 poslancev, ako ga bo vlada podpirala pri volitvah. Zanimivo razkritje, ki kaže, da je dr. Žilindra sposoben v politiki za vse, da bi bil le on na vrhu!

Na provincijalnih volitvah v Benečiji so zmagali Slovenci z dvema kandidatom. Ta sta profesor Trinko in notar Kukovec.

Tržaški februarovski dogodki so bili zadeli hudo tudi poštnega uradnika Frana Ficka. Pet in pol meseca je bil v bolnišnici radi noge, katero mu je bila prestrelila vojaška krogla. Zdravnikom se je posrečilo, ohraniti ranjencu nogo, dasi je bil že v veliki nevarnosti.

Štrajk kavararjskih uslužbencev v Trstu. — V nedeljo so stopili kavararjski uslužbenci v Trstu v štrajk. Kavarne so odprli šele ob 7. uri jutraj. Tekom dneva so stregli gostom gospodarji, gospodinje, hčerke, sinovi, sorodniki in nekateri stari natakari. Kavarne so zaprli ob 10. uri zvečer. Nekateri kavararji so sprejeli pogoje uslužbencev, v nekaterih so šli markerji prostovoljno na delo. Štrajkujoči markerji so imeli v nedeljo tudi dobro obiskan shod, na katerem so se izrekli, da nadaljujejo štrajk, dokler ne dosežejo svojih zahtev.

Srbski konzulat v Trstu so opustili iz ozirov na varčnost. Konzul Stanojevič je pretekli teden odšel v Beligrad.

Na vajah v Postojni se nahaja tudi 27. pespolk iz Ljubljane. Neki vojak tega polka se je, kakor se poroča, kopal v Pivki, pri tem pa utonil.

Za hrvatsko šolo na Reki. — Pretekli teden je zboroval odbor za hrvatsko šolo na Reki. Sklenili so, obrniti se na višjo kompetentno oblast, ker od občinskega stopa nimajo ničesar pričakovati glede take šole. Hrvatskemu življu na Reki se godi velika krivica; zato pa so sklenili, ne odnehati, dokler ne dosežejo svojega cilja.

Društvo slov. odvetočnikih in notarjskih uradnikov s sedežem v Celju priredi dné 3. avgusta t. l. v Ljubljani javen shod, na katerem bo govora o namenu društva ter o važnosti in potrebi stanovske organizacije. **Nesreča pri streljanju proti toči.** — Pri Sv. Katarini na Sp. Štajerskem se je te dni smrtno ponesrečil 9-letni Franc Kos, ki je v družbi posestnikov sinov 19-letnega Šermika in 13-letnega Antona Medveda streljal proti toči. Strel se je prežgodaj vnel, iskra je odletela na preblizo se nahajajoči smodnik, vsled česar je nastala eksplozija. Ranjena sta tudi tovariša Kosova.

Dvojna nesreča v gorah. — Iz Partekirchena na Gornje Bavarskem javljajo, da je v soboto popoldne, ko se je spuščal nizdolu s „Zugspitze“, realčnega učitelja Kreutnerja zadela kap in je ostal mrtev na mestu. To pa je tako prestrašilo njegovega spremljevalca, nekega asistenta, da je padel v globino in tudi ostal mrtev. Obe mrtvi trupli so prinesli v Partenkirchen.

Laški kralj pride v Berlin dné 27. avgusta. Tam ostane 4 dni.

V Mariboru ustanovijo po sklepu štajerskega dež. zbora nemško žensko učiteljsko, iz katerega naj bi izhajala nemške učiteljice kot misijonarske germanizacije po Spodnjem Štajerskem!

V Gradcu so imeli od nedelje velike pevske slavnosti z značajem provokatoričnega vsenemštva. Posebno obilo gostov je došlo iz Nemčije. Pevcev je bilo 18.000, tujcev sploh pa kakih 60.000. Slavnostnega spreveda se je udeležilo 150.000 oseb. Razglednic so odposlali en sam dan 40.000. Vojakom je udeležba prepovedana.

Iz trupa kardinala Ledochowskega v Rimu so vzeli srce, katero so položili v posebno kapsulo, ker pošljejo to srce v kraj Gorki, kjer je bil pokojnik doma.

V Londonu je razsajal 27. t. m. velikanski vihar, ki je prizadajal premnogo škode pripravam za kronanje angleškega kralja. Podrlo se je tudi nekaj tribun.

Škandal princa Franca Jožefa iz Braganze. — V Londonu so zaprli princa Franca Jožefa iz Braganze v razupiti beznici pomorščakov in vlačug. Obravnava pred policijskim sodiščem se je zaključila s tem, da se je tožba odstopila porotnemu sodišču. Toženi so trije mladiči, ki so bili s princem. Zagovarjata princa dva najboljša, najznamenitejša londonska odvetnika. Princ je položil kavcije 3000 funtov sterlingov; mladiči pa so ostali v ječi. Tožba dolži princa neuravnih in protinaravnih činov.

Nemiri v Galiciji. — V Galiciji se porajajo kmetijski nemiri vedno opasneje. V okraju Zaleski stavkajo kmetijski delavci v 33 občinah, v okraju Czortkov pa stavkajo kar v vseh občinah. Širi se štrajk tudi drugodi. Poslali so med stavkujoče kmete vojaštvo. Mnogo kmetijskih delavcev so aretirali. Poljski listi pravijo, da ima to gibanje maloruski narodni značaj ter da se pripeti lahko Poljakom prava narodna katastrofa.

Narodno gospodarstvo.

Shod izvedencev za streljanje proti toči v Gradcu. — Vled vabila avstrijskega ministerstva se je vršila dne 20.—24. t. m. konferenca slovečih meteorologov (omenimo le dr. W. Köppen, profesor v Hamburgu, dr. R. Börnstein, profesor v Berlinu, dr. J. Angos, profesor v Parizu, dr. P. Blaserna, univers. prof. v Rimu, dr. G. Vincentini, univers. profesor v Padovi, dvorni svetnik dr. Pfaundler, univ. profesor v Gradcu i. dr.) in znanih veščakov iz Francije, Nemčije, Italije, Rusije, Srbije, Ogrske in Avstrijske, skupaj 70, da se vprašanje o streljanju proti toči konečno reši. Večina ekspertov se je izjavila dvomljivo, 10 pa za in 4 proti in na podlagi te pismene izjave se je sprejela naslednja, za naše razmere važna resolucija: Natatni strelni poskusi se morajo nadaljevati vsaj še 8—10 let in sicer na državne stroške, odnosno z državno subvencijo in pod državno kontrolo. Kot merodajno poskusno polje je izbrati po toči pogostokraj poškodovani kraj v obsegu najmanj 3000 ha ali 30.000.000 m² skupaj držečih se vinogradov ali drugega zaokroženega polja, katerega je armirani s Suschnig ovimi strelnimi napravami tip E (4 m. visok cilindar in 180 gr. smodnika) v razdalji 600 do največ 1000 metrov. Streljanje imajo izvrševati, voditi in nadzirati le izkušene osebe, nastop in izid neviht pa nalašč za to od vlade določeni in v dotičnem kraju nastavljeni vremenslovec.

Mednarodna poljedelska razstava se odprta 13. avgusta v Avelino v Italiji. Odprta ostane do konca avgusta. Na razstavi bodo najrazličnejša poljedelska orodja, priprave, stroji itd.

V Petrogradu bo v letu 1904. pod pokroviteljstvom velikega kneza Aleksandra Mihajloviča prva vseslovenska umetniška in obrtna razstava.

Književnost.

Prešernove poezije. — Uredil A. Askerc. V Ljubljani 1902. Založil L. Schwentner. To je nova popolna izdaja z življenjepisom, literarno zgodovinskimi črtami in estetično oceno. Cena: broširana izdaja K 2.— po pošti K 2-10; elzevir-izdaja (rudeče usnje z zlato obrezo) K 3.—, po pošti K 3-20.

Izjava.*

Po raznih okoliščinah prisiljen, izjavljam podpisani, da Viktor Bavčar, mizar v Selu, ni z menoj v nobeni zvezi in ne v sorodu, ter ne sprejemam zanj nobene odgovornosti.

Fran Bavčar,
mizar v Selu pri Črnicah.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

E. LEBHERZ

Gorica

t o v a r n a u ž i g a l i c
priporoča prebivalcem Primorskega svoje izdelke raznih vrst, posebno izvrstne in zanesljive užigalice

Apollo

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK
GORICA

Moderce
pariške zadnje novosti
kupljene najbolj in najceneje pri
J. Zorniku, Goriška ulica 7.

modernejši
in vsake radi tega v interesu
vse moderce kakor se vidijo
cenoje kakor drugod.

J. ZORNIK
GORICA

Pozor!

Anton Potatzky v Gorici.

Na sred. Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirsberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBSČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE
za krojače in čolnarje.

Svetlinjce. — Rožni venc. — Mašno knjižice.

Wišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:
Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pejmih s in trgih ter na deželi. 2 35-8

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisanim jamstvom
razpošilja na zasebnike
prva tovarna ur v Mostu (Hr.).

Hanns Konrad,
izvr. ur. iz. — Most (Česko).
Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3-75;
srebrna ura Rem. fl. 5-80; srebrna
veržica fl. 1-20; budilnik iz niklja
fl. 1-95.

Tvrška je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate
in srebrne svetlinje iz razstav ter tisoče priznanih
pisem. — Ilustrovan cenik zastoji!

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček
V Gorici

priloga knjige:

Odsevi I. Zofka Kveder. IV. knjiga »Salonske knjižnice«. Cena po pošti K 2.—.

Slovensko-ruski slovar in slovnica. M. M. Hostnik. Cena po pošti K 5-50.

Vstajenje. Lev. Nik. Tolstoj. »Slovanske knjižnice« snopič 94 101. Cena po pošti K 3-50.

Venec slov. povestij. V. knjiga. Cena po pošti K 1-20.

Knjižnica za mladino. Knjiga 25, str. 214, — knjiga 26, str. 175. — Cena po 1 K. Trdo vezana; fin papir. — Štiri knjige na leto za K 3-20.

Kletev nezvestobe. Roman. I. del. Str. 285. — Spisal pisatelj »Zaobljube« Ferdo Bečić; obsežniši II. del v avgustu. Cena celotnemu romanu K 3-20. Naročniki »Slov. knjižnice« K 2-40.

Posilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Pfaff-ovi šivalni stroji
so najbolji.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.

Pfaffovi šivalni stroji
delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno,
Pfaffovi šivalni stroji
so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene,
Pfaffovi šivalni stroji
so posebno pripravljeni za umno vezanje (recamiranje) ter se poučuje brezplačno.
Pfaffovi šivalni stroji
prekosijsko na dobroli vsako tovarno. Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.

Zaloga Pfaffovih šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio štev. 1

SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

„Goriška ljudska posojilnica“
vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. dec. 1901. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbo po 5½%, na varščino ali zastavo 6%, na menice 6%, s ½% uradnino. Glavni deleži koncem leta 6%.

Stanje 31. dec. 1901. (v kronah): Članov 1819 s 7932 deleži po 20 K = 158.640. — Hranilne vloge 1.318.965. — Posojila 1.379.213. — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 63.014.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. — Posojila se dajejo le zadrugnikom.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunske cerkvi)

priloga preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščne sveče itd. vse po zmerni ceni. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priloga slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priloga

pristna bela in črna vina
zvipavskih, furlanskih,

briskih, da-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo **veliko zalogo**

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici. v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanje trgovino pohištva tvrdke Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza vecchia št. 1, katero bomo vodili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerno.

Delo je lično ter dobro osušeno.

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priloga vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priloga se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Rimske toplice.

Tržič (Monfalcone).

Stalna toplina 38°—40°. Doba traja od 15. maja do konec septembra. Zdravijo se posebno belezni v nogah, revmatizem, rakitične in ženske bolezni.

Čistilna voda „Reale“

iz vrelov Mathias, lastnina

Henrika Mattonija v Budimpešti

je toplo priporočena od prvih tu- in inozemskih zdravniških avtoritet kot najboljše čistilno sredstvo. Odlikuje se radi množine soli »Glauber« in grenke soli, katero ima v sebi ter s svojim hitrim in dobrim učinkom.

Zaloga za Gorico:

Lekarna G. B. Pontoni.

Nova kleparska delavnica
v Gorici,
ulica Sv. Antona štev. 1.

Podpisani se toplo priporočajo svojim rojakom v mestu in na deželi za izdelovanje vseh kleparskih izdelkov, kakor: cevji za vodo, žaba za stavbo, kuhinjske priprave itd. Prevzema tudi vsako popravilo po zmernih cenah. Zagotavlja točno postrežbo udani

Karol Čufer,
klepar.

Švicarska urarska obrt.

3amo 16 K.

Naznanjamo vsem večakom, častnikom poštnim, železniškim in redarskim uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo opreželi edino razprodaje novoznane originalne genske 14-karatne remon. ure zlatega-elektro-plaque, sestav glas-halte. Te ure imajo protimagnetične precizni urni stroji, so najnatančnejše regulirane in preskušene in dajamo za vsako uro 3-letno pisano jamstvo.

Okrov, ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovčkov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz nove iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu in večaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6. mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pisem. Cena uri za gospode ali dame le 16 kron poštnina in colnina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejan možnjček od usnja. Krasne in moderne veržice od zlatega plaque za gospode ali dame (tudi ovrtnice) po 3-5-8 K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po poštnem povzetju ali predplačilo.

Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur „Chronos Basel“ (Švice).** Za pisma v Švico je staviti znamko za 25 stat, na dopisnice 10 stat.

Naznanilo.

Z ozirom na to, da se je preselila c. kr. okrajna in okrožna sodnija, c. kr. davkarija in drugi uradi v novo poslopje v Kapucinsko ulico, si dovoljuje podpisani priporočati slavnemu občinstvu na deželi svojo dobroznano gostilno

„Pri zlatem križu“ (pri Lizi)
v Kapucinski ulici

katera je preskrbljena z dobro kuhinjo ter toči izvrstna bela in črna domača vina. Preskrbljeno je s sobami za prenočišča ter s hlevi za konje in vozove.

Svojim rojakom v mestu in na d. želi se toplo priporočiti udani

Ivan Katnik, lastnik.

„Trgovsko-obrtna zadruga“
v Gorici,

naznanja, da je zaključila svoj V. odsek. — VI. odsek se otvori januarja 1903.

Prvih pet odsekov šteje:

I. članov 769	z 1418 deleži.
II. » 383	» 716 »
III. » 251	» 615 »
IV. » 229	» 608 »
V. » 275	» 712 »
Skupaj » 1901	» 4069 »

Zadruga glavnic petih odsekov znaša torej K 1.220.700. — Vrh tega še daje jamstvo 1901 članov z vsem svojim imetjem.

Za VI. odsek se bodo sprejemali člani od 1. jan. 1903. naprej.

V Gorici, 18. julija 1902.

Načelstvo.